

heellä ei ole ollut aikaa normaaliin valmistautumiseen, kun synnytys on käynnistynyt ennenaikaisesti. Eletään ehkä vielä kriisiä, mistä syystä tutustuminen lapseen ja perheeseen on toteutettava hyvin hienovaraisesti.

Kotikäynnit ovat fysioterapeutin ja perheen - yleensä äitiyslomalla olevan äidin - yhteistyötä. - Fysioterapeutina havainnoin lapsen liikkumista ja ohjaan vanhempia kantamaan, käsittelemään, imettämään ja nukuttamaan lasta siten, että lapsen kulloinenkin kehityshaaste tulee otetuksi huomioon.

Keskoslapselle ei välttämättä jää pysyviä motorisia ongelmia. Jos lapsen keskushermostossa ei ole isompaa ongelmaa, fysioterapia on lähinnä lapsen motorisen kehityksen ohjaamista toivottuun suuntaan. Mutta jos vauriot ovat suurempia, lapsi saattaa tarvita vuosien terapiaa.

Hän korostaa, että tärkeintä on kaiken aikaa reagoida vauvan kehitykseen ja ohjata sitä kehityksen kannalta edulliseen suuntaan. - Jos lapsi on esimerkiksi hyvin jäykkä, ohjaamme vanhempia käyttämään sellaisia kanto- ja hoitoasentoja, jotka vähentävät jäykkyyttä. Koska keskoscavat ovat usein liikemalleiltaan yksipuolisia, ohjaamme vanhempia tarjoamaan lapselle monipuolisia liikemalleja.

### Ongelmia ratkotaan leikin kautta

Osa keskoslapsista tarvitsee kehityksensä tueksi myös toimintaterapiaa. - Toimintaterapeutin näkökulmana on miettiä esimerkiksi aisti-integraation kehittymistä. Se alkaa jo kohdussa ja ennenaikainen syntymä, turvallisen kohdun jättäminen, on lapselle raju mullistus. Hänen aistijärjestelmänsä saattaa olla häiriintynyt ja epätasapainossa, se voi olla yli- tai aliherkkä. Siksi pelkät hoitotoimenpiteet voivat alussa kuormittaa keskoscavaa todella paljon, kertoo toimintaterapeutti **Päivi Kettunen** Terapiateamista.

Toimintaterapiaan lähetteen saavien keskosten ikä vaihtelee noin 2,5-vuotiaista kouluikäisiin. - He tulevat hyvin erilaisilla neurologisilla diagnooseilla, ja lähdemme ratkomaan lapsen kehityksessä ilmenneitä ongelmia leikin kautta. Lapsen voi olla vaikea käsitellä leikkikaluja, käyttää omaa kehoaan tai osallistua kuvitteelliseen leikkiin. Toimintaterapeutti muotoilee lapsen leikkiympäristöä yksilöllisesti sen mukaan, mitä lapsi tarvitsee.

Päivi Kettunen toivoisi, että toimintaterapeutit pääsisivät havainnoimaan lasta jo nykyistä varhaisemmassa vaiheessa. - Jo hyvin pienen lapsen kehityssuuntaa voi arvioida ja häiriintynyttä suuntaa korjata kuntoutuksella niin, että epäedulliset asiat eivät vahvistu.

### Tärkeää tukea hoitohenkilökunnalta

Nuoren tamperelaispariskunnan esikoinen, 1095 gramman painoinen tyttövauva, syntyi maailmaan kii-reellisellä keisarileikkauksella 2,5 kuukautta ennen laskettua aikaa. Vauva jouduttiin ottamaan pois kohdusta **Laura**-äidille hyvin nopeasti kehittyneen raskausmyrkytyksen vuoksi.

Täytenä yllätyksenä tulleesta tilanteesta on haastatteluhetkellä kulunut parisen kuukautta ja vanhempien mieltä painava "kauhea huoli" on tehnyt tilaa muillekin tunteille. - Alku oli raskas ja pelottava, mutta olemme saaneet aivan ihanaa tukea hoitohenkilökunnalta, joka osaa vaikeassakin tilanteessa ottaa koko perheen huomioon.

